

ZPRAVODAJ 2003/3

ODLOŽENÁ VÝSTAVA

do doby, než se provoz v rekonstruované galerii obnovil tak, aby vyhovoval podmínkám, kladeným na vzácné obrazy. Vernisáž výstavy obrazů Adolfa Kohna se uskutečnila 26. června 2003. Kurátorem výstavy, která probíhala do konce září 2003, je PhDr. Arno Pařík.

Dnes je tomu již celé století od doby, kdy Adolf Kohn (1868-1953) začal během pražské asanace malovat drobné obrázky mizejícího Židovského Města. Snažil se v nich zachytit malebná zákoutí pražského ghetta, kde se narodil, vyrůstal a strávil celý svůj život. V malování pokračoval i později podle vzpomínek a starých fotografií a svých obrázků namaloval úctyhodné množství. Zachovalo se jich však poměrně málo a jméno jejich autora je dnes téměř neznámé. Ačkoli Adolf Kohn maloval především ze záliby, jeho obrázky mu přinášely i skromný

ADOLF KOHN - Malíř pražského ghetta

Židovské muzeum v Praze připravovalo v loňském roce výstavu obrazů malíře pražského ghetta Adolfa Kohna. Vernisáž se měla uskutečnit 14. srpna 2002. Srpnové povodně však rozhodly jinak. Již nainstalovaná výstava musela být urychleně evakuována a obrazy byly přeneseny do vyšších pater budovy muzea. Protože suterénní prostory Galerie Roberta Guttmanna byly zatopeny včetně technického zázemí pro klimatizační jednotky, muselo otevření výstavy počkat

do doby, než se provoz v rekonstruované galerii obnovil tak, aby vyhovoval podmínkám, kladeným na vzácné obrazy. Vernisáž výstavy obrazů Adolfa Kohna se uskutečnila 26. června 2003. Kurátorem výstavy, která probíhala do konce září 2003, je PhDr. Arno Pařík.

zdroj obživy - prodával je sousedům, obyvatelům města, antikvářům i cizím návštěvníkům Josefova.

Výstava v Galerii Roberta Guttmanna v Židovském muzeu byla vůbec první samostatnou výstavou obrazů Adolfa Kohna. Celkem na ní bylo vystaveno na 120 obrazů převážně ze sbírek Židovského muzea v Praze, další obrazy zapůjčilo Národní muzeum v Praze, Muzeum hl. města Prahy a soukromí sběratelé. Poprvé se tak

návštěvníkům naskytla možnost porovnat vedle sebe Kohnovy obrázky z různých období a pohledy z různých úhlů na zákoutí Židovského Města a ocenit jejich zvláštní naivní poezii.

K výstavě byl vydán katalog v češtině a v angličtině s více než 100 barevnými reprodukcemi a seznamem známého díla umělce. Katalog si je možno objednat na adrese Židovského muzea v Praze nebo elektronicky: ✉ sales@jewishmuseum.cz, případně přímo na webových stránkách muzea: www.jewishmuseum.cz/shop/czshop.htm

ADOLF KOHN

KATALOG KNIHOVNY ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE NA INTERNETU

Od dubna 2003 je na webových stránkách Židovského muzea v Praze zpřístupněn elektronický katalog knihovny v systému Aleph. Z celkového počtu přibližně 100 000 knih ve fondu knihovny je v katalogu zatím uloženo téměř 20 000 záznamů. Jsou zde obsaženy všechny nové přírůstky, knihy s tematikou holocaustu a druhé světové války a knihy uložené ve Vzdělávacím a kulturním centru Židovského muzea. Starší literatura se neustále doplňuje v rámci retrokatalogizace knihovního fondu.

Vedle online prohledávání záznamů dokumentů z fondu knihovny podle různých kritérií mají registrovaní uživatelé knihovny možnost prodloužit si výpůjčku knihy, objednat si dokumenty z depozitářů knihovny na přesné datum nebo si rezervovat knihy právě vypůjčené. Katalog je přístupný na adrese: www.jewishmuseum.cz/czech/czlibrary.htm

PUTOVNÍ VÝSTAVY O ŽIDOVSKÝCH DĚJINÁCH A TRADICÍCH V DĚČÍNSKÉ SYNAGOZE.

V severočeském Děčíně zůstala po nacistickém řádění zachována jedna z mála synagog v českém pohraničí. Zdejší židovská obec ji postupně obnovuje a pořádá v ní četné kulturní programy, především výstavy a koncerty. Dne 16. července 2003 byly v děčínské synagoze otevřeny putovní výstavy „Židovské tradice a zvyky“ a „Historie Židů v Čechách a na Moravě“. Obě připravilo Židovské muzeum v Praze ve snaze co nejvíce

uspokojit zájem o toto téma, vyjádřený mnohými muzei a kulturními institucemi v celé republice (viz informace ve [Zpravodaji 1/2003](#)). Autorem výstavy je Arno Pařík, historik umění a historik synagogální architektury, který se věnuje výzkumu židovského umění a umělců žijících v Čechách a na Moravě.

Každá výstava sestává z 12 nástěnných panelů, které v nápadité grafické úpravě kombinují textové a obrazové informace. Za pomoci vyobrazení kultových, historických a uměleckých předmětů a dokumentů se lze tak seznámit se základy judaismu a hlavními židovskými svátky a historickými událostmi. Putovní panelovou výstavu doplňuje v Děčíně soubor kultových předmětů, vážící se k některým židovským obcím ze severních Čech, především Teplicím, Děčínu a České Lípě. Mnohé z vystavených předmětů rovněž dokumentují současný život těchto židovských obcí. Předměty a dokumenty jsou vystaveny ve vitrínách, které děčínské synagoze věnovalo Židovské muzeum v Praze.

Výstavy doplňuje početný soubor obrazů a kreseb malíře Josefa Císařovského, vystavený na galerii synagogy. Většina obrazů je inspirována židovským hřbitovem ve středočeské Hostouni, odkud umělec pochází. Výstava byla připravena k Evropskému dni židovské kultury.

OBNOVA SYNAGOGY V ÚŠTĚKU SE CHÝLÍ KE KONCI

V září 2003 se skončila po deseti letech obnova synagogy v Ústěku, kterou zajišťovala Federace židovských obcí v České republice. V současné

době se zde instaluje stálá expozice, kterou tvoří dvě části. V první se bude možno seznámit s rekonstruovaným původním zařízením a výzdobou budovy. Tuto část doplní exponáty ze Židovského muzea v Praze a několik panelů se základními informacemi o historii synagogy a úštěcké židovské obce. Druhý oddíl výstavy nabídne netradiční pohled na historii židovského školství v českých zemích, jeho organizaci, významné učitele a rabíny. V úštěcké synagoze by tak mělo vzniknout prostředí autentické židovské školy – chederu, který se zde podle svědectví pamětníků nacházel od roku 1851.

Významnou židovskou památku se podařilo zachránit zejména díky podpoře z programu Rege-nerace městských památkových zón a příspěvku Mezinárodního fondu pomoci obětem

holocaustu. Stálou expozici zase bylo možno vybudovat díky příspěvku Nadace Židovského muzea v Praze a muzeu samotnému.

EVROPSKÝ DEN ŽIDOVSKÉ KULTURY 2003

Jako každý rok i letos se Židovské muzeum v Praze zúčastnilo (7. 9. 2003) akcí spojených s Evropským dnem židovské kultury. V letošním

roce muzeum zpřístupnilo zdarma židovský hřbitov na Žižkově a připravilo přednášky ve Vzdělávacím a kulturním centru - Arno Pařík: „Pražský Globetrotter“ (o Robertu Guttmanovi) a Michaela Hájková: „Židovská přítomnost v současném vizuálním umění“.

Z NOVÝCH PŘÍRŮSTKŮ DAR 69 ORIGINÁLNÍCH KRESEB EMILA ORLIKA

Židovské muzeum v Praze získalo konvolut 69 originálních kreseb významného židovského grafika a malíře, pražského rodáka Emila Orlika.

Jedná se o portrétní studie účastníků mírové konference v Brestu-Litevském v březnu 1918, kam byl Emil Orlik pozván jako obrazový zpravodaj. Mezi portrétovanými je mnoho významných osobností tehdejší politické scény, aristokratů, diplomatů a

vojenských velitelů (např. hlavní vyjednávač Rakousko-Uherska hrabě Ottokar Černín, princ Leopold Bavorský, hlavní německý vyjednávač Richard von Kühlmann, turecký vrchní admirál Hussein Raouf Bey aj.)

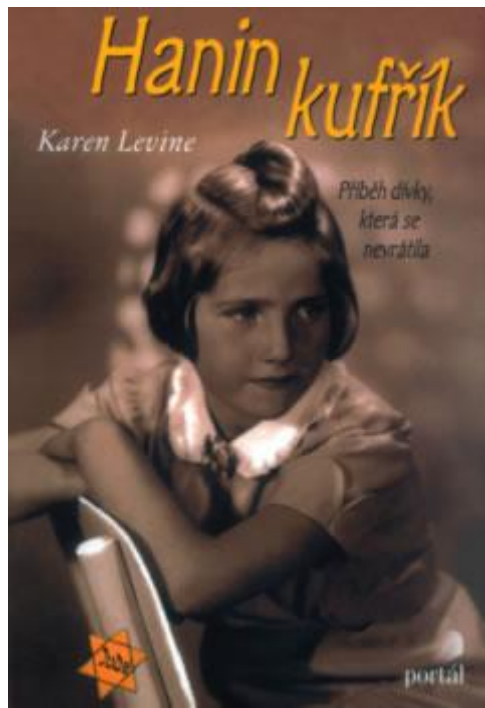
Precizní studie provedené tužkou a černou mastnou křídou později Orlikovi posloužily pro litografické zpracování portrétů. Litografie, charakterem spíše karikatury než veristické podobizny, byly rovněž vydány tiskem v albu nazvaném „Brest-Litovsk 1918“.

Konvolut kreseb z pozůstalosti E. Orlika velkoryse věnovala Židovskému muzeu v Praze umělcova neteř paní Anita Bollag z North Caldwell, New Jersey, USA. Stalo se tak prostřednictvím nadace The Project Judaica Foundation, kterou řídí dlouholetý příznivec muzea pan Mark Talisman a za pomoci dalšího dlouholetého přítele naší instituce, rabína Normana R. Patze, presidenta Society for the History of Cze-choslovak Jews. Některé z kreseb budou k vidění na výstavě portrétů E. Orlika, kterou Židovské muzeum představí veřejnosti v Galerii Roberta Guttmanna počátkem příštího roku.

Dar, který významně obohacuje rozsáhlý soubor Orlikova díla ve sbírkách Židovského muzea v Praze a naše poznání umělcových výrazových prostředků, má především význam zcela ojedinělého historického dokumentu.

PŘIPRAVUJEME... ENCYKLOPEDIE ŽIDOVSKÝCH OBCÍ, SÍDLIŠŤ A PAMÁTNÝCH MÍST NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Dějiny české a moravské židovské komunity zůstávají dosud navzdory rostoucímu zájmu veřejnosti zpracovány pouze fragmentárně a zájemcům jsou k dispozici často pouze předválečné publikace a dílčí články, doplňované jen postupně novějšími pracemi. Ve snaze uspokojit četné tazatele se Židovské muzeum v Praze rozhodlo postupně zveřejňovat na svých webových stránkách „Encyklopedii židovských obcí, sídlišť a památných míst na území České republiky“. Tuto encyklopedii s použitím svého soukromého archivu vytváří

pracovník Židovského muzea v Praze Jiří Fiedler. Dílo je současně výsledkem jeho více než třicetileté práce prováděné v samotných lokalitách, archivech a knihovnách; na jeho základě Jiří Fiedler již dříve publikoval knihu Židovské památky v Čechách a na Moravě (Praha, Sefer 1992, anglická verze 1991). Každé z hesel, jež jsou již postupně zpřístupněna v elektronické podobě, je však daleko obsáhlejší a detailnější. V současné době je hotova zhruba pětina z celkového počtu více než tisíce budoucích encyklopedických hesel. K heslům jsou buď přímo připojeny fotografie z archivu

Židovského muzea v Praze, nebo si je možno tyto obrazové dokumenty zvlášť objednat.

Jednotlivé soubory si lze koupit prostřednictvím internetu na webových stránkách muzea. Pro získání představy o obsahu souborů si zde zákazník může prohlédnout 5 ukázkových hesel.

KAREN LEVINE
HANIN KUFŘÍK

Příběh dívky, která se nevrátila

Nakladatelství Portál vydalo za přispění Židovského muzea v Praze pozoruhodný skutečný příběh moravské židovské dívky Hany Bradyové, která zahynula ve vyhlazovacím táboře v Osvětimi. Příběh zrekonstruovala Fumiko Išioka, zakladatelka Tokijského centra pro studium holocaustu, ve kterém se v roce 2000 objevil kufřík Hany Bradyové s nápisem na vrchní straně: Hanna Brady, 16. 5. 1931, sirotek. České vydání je doplněno o úvod napsaný Haniným bratrem Jiřím Bradym, který dnes žije v Kanadě. Kniha je určena učitelům základních škol jako doplněk při výuce dějin a čtenářům memoárové literatury z druhé světové války. Knížku si je možno objednat na adrese Židovského muzea v Praze nebo elektronicky: [✉ sales@jewishmuseum.cz](mailto:sales@jewishmuseum.cz) případně přímo na webových stránkách muzea.

Nadace Survivors of the Shoah, USA

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Červen

Jorge Telerman, kulturní tajemník zastupitelstva Buenos Aires, Argentina

Peter A. Rafaeli, Honorární konzul České republiky ve Filadelfii, USA

Deborah Lipstadt, USA

Červenec

Douglas Greenberg, President